

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Alicja Waclawa
Nazwisko: Niemiec-Borkowska
Nazwisko rodowe: Niemiec
Miejsce urodzenia: Zgierz
Data urodzenia: 10-11-1957
Imię ojca: Eugeniusz
Imię matki: Helena
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Zachowane częściowo akta kontrolne postępowania przygotowawczego nr RSD 5/78, prowadzonego w latach 1978-1980 przez Wydział Śledczy KW MO Lublin w sprawie kolportażu na terenie Lublina „ulotek o treści antypaństwowej” (nr rep. Prokuratury Rejonowej dla m. Lublina: 3 Ds. 521/78/S; postępowanie umorzono z powodu „niewykrycia sprawców”). W materiałach znajduje się m.in. „Protokół przeszukania pomieszczenia zajmowanego przez Alicję Niemiec” z 25.04.1980, według którego znaleziono i zakwestionowano wówczas u niej m.in. egzemplarze wydawnictw bezdebitowych, w tym pisma oraz komunikaty sygnowane przez KSS-KOR. W meldunku przesłanym tego samego dnia przez Naczelnika Wydziału Śledczego KW MO Lublin do Biura Śledczego MSW powiadomiono, iż akcja przeszukań 25.04 wynikała z uzyskania „informacji o posiadaniu przez członków ugrupowań antysocjalistycznych znacznych ilości ulotek i pism bezdebitowych przeznaczonych do kolportażu”. Wymieniono też osoby, u których dokonano przeszukania, a wśród nich A. Niemiec, podając przy każdej wynik rewizji. Akta zawierają także pismo Zastępcy Naczelnika Wydziału Śledczego KW MO Lublin do Prokuratury Rejonowej dla m. Lublina z 24.06.1980, przy którym przedkładał on akta śledztwa 3 Ds. 521/78/S oraz wnosił o „wydanie postanowień o zarządzeniu przeszukań pomieszczeń” użytkowanych przez sześć osób, w tym przez Alicję Niemiec. Akta kontrolne postępowania RSD 5/78 złożono w archiwum Wydziału „C” WUSW Lublin pod sygn. 14689/III. Część dokumentów wybrakowano następnie za Protokołem zniszczenia z dnia 02.08.1989.	Akta o sygn. IPN Lu 023/215, t. 12, 13 (14689/III).	

Materiały Wydziału Śledczego KW MO/WUSW Lublin zawierające dokumentację dotyczącą przeprowadzonych przeszukań, m.in. „kartotekę osobową do sprawy nr 3 Ds. 521/78/S”, zestawienia dowodów rzeczowych, korespondencję. Znajduje się tu niedatowany „Wykaz dowodów - do wniosku o przepadek pism ulotnych, broszur, przedmiotów służących do powielania, wydawnictw (...) oraz innych materiałów, których posiadanie wymaga zezwolenia”, obejmujący personalia i adresy osób, u których dokonano przeszukań wraz z datą tych czynności i listą zakwestionowanych przedmiotów. Wśród nich wpisano Alicję Niemiec i dane odnoszące się do przeszukania w miejscu jej zamieszkania w Lublinie w dniu 25.04.1980. W aktach znajduje się również „Karta osobowa” Alicji Niemiec, odnosząca się do tego przeszukania. Zawiera ona nazwę prokuratury i numer sprawy, do jakiej zostało ono przeprowadzone (Prokuratura Rejonowa w Lublinie, nr rep. 3 Ds. 521/78/S) oraz wykaz zakwestionowanych wtedy przedmiotów, w tym wydawnictw bezdebitowych.

Akta o sygn. IPN Lu 0192/33, t. 25 (194/31b).

Materiały operacyjne (akta i mikrofilm) Wydziału IV KW MO/WUSW Lublin, dotyczące Alicji Niemiec, wyłączone ze Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Termity” (nr rej. 23922), prowadzonej w latach 1979-1985 w odniesieniu do Ośrodka Duszpasterstwa Akademickiego w Lublinie kierowanego przez o. Ludwika Wiśniewskiego, w tym osób związanych z DA, które miały działać „przy ścisłym współdziałaniu z ośrodkami antysocjalistycznymi na terenie kraju”, uczestnicząc m.in. w „produkcji i kolportażu” wydawnictw bezdebitowych oraz w „szerzeniu w środowisku studenckim ideologii sprzecznej z zasadami państwa socjalistycznego”. Alicję Niemiec, wówczas studentkę filologii polskiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, zarejestrowano jako „osobę” do SOR „Termity” 31.08.1982, pod nr 28392, z uwagi na „wznowienie działalności na gruncie NZS przy KUL po dniu 13.12.1981”. Zachowane materiały obejmują także wcześniejsze dokumenty, wskazujące na działania podejmowane przez SB wobec niej w 1980 roku, tj. notatkę służbową z 08.04.1980, dotyczącą właścicieli domu, w którym mieszkała w Lublinie, notatkę służbową z rozmowy przeprowadzonej z Alicją Niemiec z 29.04.1980 oraz notatkę urzędową z 24.07.1980, w której scharakteryzowano jej postawę i zaangażowanie polityczne. W notatce z 29.04.1980 funkcjonariusz Wydziału IV podał, iż „rozmowę” z A. Niemiec przeprowadzono 28.04 w KW MO Lublin, gdzie wezwano ją „w związku z przeprowadzonym w jej mieszkaniu przeszukaniem”. Oceniał też, że „należy upatrywać w niej zadeklarowanego przeciwnika socjalistycznych przemian zachodzących w naszym kraju”, a „drogi A. Niemiec skrzyżują się nieraz jeszcze z organami SB”. Z kolei funkcjonariusz opracowujący notatkę z 24.07.1980 przedstawił ustalenia na temat Alicji Niemiec, stwierdzając, że „to osoba mocno zaangażowana i związana ze środowiskiem osób działających w nielegalnych organizacjach ROPCzIO i KSS-KOR”, uczestnicząca „w produkcji i kolportażu ulotek o treści antypaństwowej i antysocjalistycznej” oraz członek „nielegalnego studenckiego Komitetu Obrony Jasnej Góry na KUL”. Część dokumentów z 1982 roku odnosi się do „ogólnopolskich poszukiwań” A. Niemiec, podjętych w związku z zamiarem jej internowania. Dnia 24.02.1982 w Wydziale IV KW MO Lublin opracowano „Plan dot. poszukiwań Alicji Niemiec”, obejmujący m.in. kontrolę adresów, pod którymi mogła przebywać, rozesłanie jej fotografii do jednostek MO, rozmowę z rodzicami, infiltrację „środowisk opozycyjnych i studenckich poprzez osobowe źródła informacji”. Dnia 21.04.1982 A. Niemiec zgłosiła się do KW MO Lublin, „na wezwanie doręczone na adres rodziców”. Przeprowadzono z nią „rozmowę ostrzegawczą”, w wyniku której zobowiązała się „do przestrzegania obowiązującego porządku prawnego”, przy czym wykreśliła fragment treści oświadczenia. Odstąpiono jednak od jej internowania (szyfrogramy ze stycznia 1982 pomiędzy Wydziałami IV: KW MO Lublin, KW MO Łódź i KS MO, notatka służbowa z rozmowy ostrzegawczej i wniosek o odstąpienie od internowania z 22.04.1982, notatka służbowa funkcjonariusza Wydziału IV KW MO Lublin z 21.07.1982). W materiałach znajduje się też „Postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę” z 26.07.1982, wydane wobec Alicji Niemiec na wniosek Wydziału IV KW MO Lublin. Powołując się na art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 17.06.1959 o paszportach „zastrzeżono” (uniemożliwiono) jej wyjazdy do „wszystkich krajów świata”, na okres 26.07.1982 - 26.07.1984, z uzasadnieniem, że utrzymuje ona „kontakty z elementami antysocjalistycznymi” oraz „uczestniczy w produkcji i kolportażu wszelkiej literatury o treściach antysocjalistycznych i antypaństwowych”. W 1984 roku, w związku z ukończeniem przez A. Niemiec studiów i wyjazdem z Lublina, zdecydowano o zakończeniu kontroli operacyjnej. Dnia 16.11.1984 dotyczące jej materiały złożono w archiwum Wydziału „C” WUSW Lublin pod sygn. 10491/II, zaś 10.09.1987 akta zmikrofilmowano (sygn. mikrofilmu: 10491/2).

Akta o sygn. IPN Lu 020/712 (10491/II), mikrofilm o sygn. IPN Lu 0229/813 (10491/2) oraz zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

SOR krypt. „Termity” (nr rej. 23922) został założony przez Wydział IV KW MO Lublin 24.03.1979. Dnia 29.04.1985 materiały rozpracowania złożono w archiwum Wydziału „C” WUSW Lublin pod sygn. 10612/II. W zachowanych zapisach ewidencyjnych dotyczących archiwizacji tej sprawy nie wymieniono Alicji Niemiec. Akta o sygn. 10612/II zniszczono za Protokołem brakowania akt Nr 127/89 z 20.10.1989.

Akta Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Związek” (nr rej. 25985), prowadzonej przez Wydział III „A” / Wydział V KW MO Lublin w okresie 02.10.1980 - 21.03.1983. Jej celem była „ochrona (...) przed oddziaływaniem i przenikaniem” do Zarządu Regionu Środkowo-Wschodniego NSZZ „Solidarność” w Lublinie osób „o poglądach antysocjalistycznych, mających powiązania z działalnością ugrupowań antysocjalistycznych w kraju i za granicą oraz ochrona przed ewentualnymi próbami wykorzystywania MKZ [Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego] NSZZ do rozgrywek politycznych wrogich ustrojowi socjalistycznemu”. Znajduje się tu „Plan przedsięwzięć operacyjnych, zmierzających do likwidacji grup antysocjalistycznych” z 23.12.1981, podpisany przez Zastępcę Naczelnika Wydziału IV KW MO Lublin. Wskazano w nim potrzebę „bieżącego i systematycznego koordynowania działań operacyjnych Wydziałów: III, IV i V KW MO w Lublinie” dla osiągnięcia wyznaczonych celów oraz przedstawiono m.in. działania zmierzające do ustalenia „miejsc ukrywania się osób przewidzianych do internowania celem ich zatrzymania.” W tym kontekście wymieniono również Alicję Niemiec. Figuruje ona wśród dziesięciu osób, „wywodzących się ze środowiska KUL”, których miejsca przebywania planowano ustalić przy wykorzystaniu tajnych współpracowników ps.: „Hiszpan”, „Karol”, „Jola” i „Stanisław”. Jednocześnie w stosunku do poszukiwanych zamierzano „dokonać analizy posiadanych materiałów operacyjnych pod kątem wyselekcjonowania wszystkich kontaktów z przeszłości, które mogą udzielać pomocy w ukrywaniu się”. Dane Alicji Niemiec wpisano również do „Wykazu osób podlegających internowaniu w związku ze stanem wojennym, a dotychczas nie zatrzymanych” z 23.12.1981, stanowiącego załącznik nr 1 do wspomnianego planu. Zestawienie takie wykonano w 50 egzemplarzach, do rozesłania.

Akta o sygn. IPN Lu 018/162, t. 1 (249/IV).

Akta Sprawy Obiektowej krypt. „Klan” / „Związek” (nr rej. 37004), prowadzonej w latach 1980-1983 przez Wydział III „A” / Wydział V KW MO Gdańsk oraz Inspektorat 2 KW MO/WUSW Gdańsk, „w związku z potrzebą operacyjnej ochrony działalności” NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Alicja Niemiec została wymieniona pod poz. 123 „Wykazu osób poszukiwanych w trybie doraźnym do internowania” z 27.12.1981, podpisanym przez Kierownika Sekcji Ewidencji i Poszukiwań Wydziału Kryminalnego KW MO Gdańsk.

Akta o sygn. IPN Gd 003/166, t. 17 (185/IV).

Akta Sprawy Obiektowej krypt. „Renesans” / „Mrowisko”, prowadzonej w latach 1982-1985 przez Wydział III „A” / Wydział V KW MO Gdańsk oraz Inspektorat 2 KW MO/WUSW Gdańsk, w odniesieniu do struktur i członków NSZZ „Solidarność” na terenie woj. gdańskiego. Znajduje się tu egzemplarz „Wykazu osób poszukiwanych w trybie doraźnym do internowania” z 27.12.1981, podpisany przez Kierownika Sekcji Ewidencji i Poszukiwań Wydziału Kryminalnego KW MO Gdańsk. Pod poz. 123 tego zestawienia wpisano Alicję Niemiec.

Akta o sygn. IPN Gd 003/176 (200/IV).

W zasobie Oddziałowego Archiwum IPN w Gdańsku, pod sygn. IPN Gd 1160/3 (Kr. IV 8663/81) znajduje się dar osoby fizycznej, zawierający „Wykaz osób poszukiwanych” z 27.12.1981.

Materiały administracyjne Wydziału Śledczego KW MO Piotrków Trybunalski z 1981 i 1982 roku, zawierające dokumentację akcji krypt. „Gotowość” (przygotowania do stanu wojennego) oraz krypt. „Jodła” (internowania). Znajduje się tu m.in. telegram nr KR-IV-1924/81 z 29.12.1981, skierowany przez Naczelnika Wydziału Kryminalnego KW MO Piotrków Trybunalski do Wydziałów SB i MO tej Komendy. Zawiera on listę 26 osób objętych „poszukiwaniami nadzwyczajnymi”. Wśród nich, pod poz. 10, została wpisana Alicja Niemiec - z adresami stałego i czasowego miejsca zamieszkania.

Akta o sygn. IPN Ld 271/11 (11, 2/5, 14).

Materiały operacyjne Wydziału IV KW MO/WUSW Lublin z lat 1980-1982, wyłączone ze Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Termity” (nr rej. 23922), odnoszące się do jednego z „figurantów” tej sprawy (nr rej. 25254), wówczas doktoranta na KUL, objętego rozpracowaniem „ze względu na prowadzenie działalności antysocjalistycznej”. Znajduje się tu notatka służbowa funkcjonariusza Wydziału IV z 11.02.1982, dotycząca „materiałów zakwestionowanych” podczas jego przeszukania w KW MO Lublin, po zatrzymaniu go w dniu 08.02.1982. Jednym z odebranych mu wtedy przedmiotów był notatnik zawierający dane kontaktowe szeregu osób. Część z nich wymieniono w notatce. Wśród nich wpisano Alicję Niemiec wraz z miejscem jej stałego zamieszkania, adresem w Lublinie i numerem telefonu.

Akta o sygn. IPN Lu 023/278, t. 2 (14755/III).

Teczka personalna kandydata na tajnego współpracownika ps. „Mały” (nr rej. 30545) wraz z włączonymi do niej materiałami zgromadzonymi w odniesieniu do tej osoby przez Wydział IV KW MO/WUSW Lublin w ramach Teczki Ewidencji Operacyjnej na Księdza (nr rej. 16899), obejmujące dokumentację z lat 1977-1989. Alicję Niemiec wymieniono w dwóch notatkach służbowych, sporządzonych w kwietniu 1982 z rozmów przeprowadzonych z duchownym (którego dotyczy akta) przez Zastępcę Szefa KW MO Lublin ds. SB, podczas których poruszono m.in. kwestie odnoszące się do internowań. W notatce z 02.04.1982 odnotowano, iż rozmówca wspomnianego Zastępcy Szefa ds. SB „nadmienił, że władze kościelne są zainteresowane tym, by pomóc w wyjściu z ukrycia studentki KUL A. Niemiec”, ukrywającej się wówczas przed Służbą Bezpieczeństwa. Z kolei w notatce z 16.04.1982, znajduje się informacja o prośbie „władz diecezji” lubelskiej „o dalsze zwolnienia osób internowanych” z O.O. we Włodawie oraz „o odstąpienie od ścigania osób, które ukrywają się”. Alicja Niemiec została tu wspomniana z nazwiska jako jedna z „osób ukrywających się, które pragną się ujawnić”.

Akta o sygn. IPN Lu 00103/643 (19549/I, 11276/II).

Według zapisu z 22.04.1982 na karcie E-14/1 z Kartoteki odtworzeniowej Biura „C” MSW, dnia 21.04.1982 z Alicją Niemiec przeprowadzono „rozmowę ostrzegawczą (...) w związku z jej działalnością antysocjalistyczną prowadzoną przed 13.12.1981 r.”. Na tej samej karcie, pod datą 20.08.1982, odnotowano, iż A. Niemiec „objęta była poszukiwaniem”, zaś „po ujawnieniu się wym. i przeprowadzonych rozmowach odstąpiono od internowania”. Zapisy kartoteczne opatrzone pieczęcią i podpisem Zastępcy Naczelnika Wydziału IV KW MO Lublin. Podano tu również, że „rozmowę” z Alicją Niemiec zarejestrowano w Wydziale „C” KW MO Lublin 23.08.1982, pod nr 755. Natomiast w Rejestrze rozmów ostrzegawczych KW MO/WUSW Lublin wpis (bez daty) odnoszący się do Alicji Niemiec i „rozmowy” przeprowadzonej z nią przez Wydział IV znajduje się pod poz. 754.

Karta E-14/1 z Kartoteki odtworzeniowej Biura „C” MSW, wpis pod poz. 754 w aktach o sygn. IPN Lu 0276/196 (265/196, Rejestr rozmów ostrzegawczych KW MO/WUSW Lublin oraz wykaz osób skazanych przez sądy i kolegia ds. wykroczeń z lat 1982-1988).

Dokumentacja Wydziału Śledczego KW MO Lublin dotycząca działalności NSZZ „Solidarność” oraz osób internowanych w okresie stanu wojennego. Jak wynika z zapisu zawartego w Inwentarzu akt sygn. II KW MO/WUSW Lublin, materiały zarchiwizowane pod sygn. 10190/II, które złożono w archiwum Wydziału „C” w dniu 01.07.1983, obejmowały 2 tomy korespondencji dotyczącej internowanych oraz 11 tomów dokumentów odnoszących się łącznie do 221 osób. W późniejszym czasie dołączono kolejne tomy akt (w 1985 - m.in. „Informator o delegatach na I Krajowy Zjazd NSZZ >Solidarność<”, wykaz internowanych, którzy następnie wyemigrowali z Polski; w 1989 - wykaz internowanych z woj. lubelskiego oraz wykaz „b[yłych]. działaczy” NSZZ „Solidarność”, z którymi przeprowadzono rozmowy ostrzegawcze w ramach akcji „Klon”). Większość dokumentacji zniszczono za protokołem brakowania akt z dnia 13.09.1989. W zachowanych dokumentach znajduje się jedna wzmianka odnosząca się do Alicji Niemiec. Wpisano ją do „Wykazu osób przewidzianych do internowania, które ujawniły się - nie są internowane i nie [są] ścigane karnie”, opracowanego we wrześniu 1982 (brak daty dziennej). W kolumnie pn. „Rejestracja w Wydz. >C<”, w odniesieniu do A. Niemiec odnotowano fakt zastrzeżenia jej wyjazdów za granicę do 1984 roku oraz przeprowadzenie z nią „rozmowy ostrzegawczej”.

Akta o sygn. IPN Lu 020/638, t. 6 (10190/II).

Materiały operacyjne z lat 1979-1989, w tym akta Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) krypt. „Konspirator” (nr rej. 32797) z lat 1985-1989, wytworzone przez Wydział IV KW MO/WUSW Lublin oraz Wydział V WUSW Lublin i Wydział V RUSW Lublin w toku kontroli operacyjnej działacza nielegalnych struktur (ROPCziO, NZS, „Solidarność Wiejska”), a wcześniej także „figuranta” SOR „Termity”. Znajduje się tu notatka służbowa z przeglądu akt o sygn. 10612/II, obejmujących Sprawę Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Termity” (nr rej. 23922). W notatce tej, sporządzonej 16.06.1986 przez funkcjonariusza Sekcji VII Wydziału V WUSW Lublin, wymieniono 22 osoby - „figurantów” SOR „Termity”, zarejestrowanych „ze względu na prowadzenie aktywnej działalności w Ośrodku Duszpasterstwa Akademickiego, prowadzonego przez ks. L. Wiśniewskiego”. Wśród nich, pod poz. 18, figuruje Alicja Niemiec, studentka KUL (w okresie rozpracowania). W dalszej części dokumentu odnotowano, iż według informacji z 23.01.1980, na KUL powołano „Stud[encki]. Komitet Obrony Jasnej Góry”. W grupie imion i nazwisk kilkorga studentów wpisanych przy tej adnotacji figuruje m.in. Alicja Niemiec.

Akta o sygn. IPN Lu 020/838 (11654/II).

Informacje dotyczące Alicji Niemiec-Borkowskiej umieszczono w komputerowym zbiorze danych SB (ZSKO). Odnotowano tu, że była kontrolowana w ramach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania „z uwagi na powiązania z działaczami ROPCziO i KSS KOR oraz udział w akcjach ulotkowych”. W listopadzie 1984 sprawę „zdjęto z ewidencji”, a materiały złożono w archiwum Wydziału „C” WUSW Lublin pod sygn. 10491/II, wykonano też mikrofilm sygn. 10491/2.

Informacja o osobie z komputerowego zbioru danych Służby Bezpieczeństwa (ZSKO).